

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 11Csp/35/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2219201384
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Bíróová
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2021:2219201384.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda sudkyňou JUDr. Evou Bíróovou v spore žalobcov: 1/ V. R., N.. XX.XX.XXXX, a 2/ H. R., N.. XX.XX.XXXX, obaja trvale bytom F. B., K. XXXX/X, obaja zastúpení: Občianske združenie CSP Prievidza, Lehota pod Vtáčnikom, Ul. 1. mája 388/8, proti žalovanému: Prvá stavebná sporiteľňa, a. s., Bratislava, Bajkalská 30, IČO 31 335 004, o neplatnosť právnych úkonov s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Súd žalobu **z a m i e t a**.

Žalovanému sa nárok na náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

(1) Žalobcovia sa žalobou zo dňa 05.04.2019 domáhali (pôvodne voči dvom žalovaným - v postavení žalovaného 2/ dražobnej spoločnosti) rozhodnutia súdu, ktorým by určil za neplatnú zmluvu o splátkovom úvere č. 4507929-4-07 zo dňa 10.04.2015 a tiež za neplatnú záložnú zmluvu s odôvodnením, že dňa 10.04.2015 uzavreli so žalovaným zmluvu o úvere na sumu 23.400 eur. Žalovaný si však z tejto sumy odpočítal sumu 1,2% z výšky úveru - sumu 280 eur ako spracovateľský poplatok za vyhotovenie zmluvy a 0,9% z výšky úveru - sumu 210 eur, čo je potrebné hodnotiť ako neprijateľnú podmienku. V skutočnosti poskytol žalovaný sumu 22.910 eur. Žalobcovia boli uvedení do omylu a spoliehali sa na dobromyseľnosť žalovaného a podpísali predtlačенú, formulárovú, typovú zmluvu, ktorá im bola predložená, bez možnosti zmluvu pripomenkovať, pričom im nebola poskytnutá odborná starostlivosť podľa zákona o ochrane spotrebiteľa. S poukazom na ustanovenia §§ 37, 39, 43a, 49a, 52, 53 a 54 Občianskeho zákonníka ide o neplatnú zmluvu a neplatné právne úkony. Úverová zmluva bola uzatvorená na základe nekalých praktík a do zmluvy boli včlenené neprijateľné zmluvné podmienky. Súčasťou zmluvy bol aj návrh na vklad záložného práva na nehnuteľnosť - byt. Žalobcovia úver riadne a včas splácali v dohodnutých splátkach v období rokov 2014 až 2018, celkom uhradili za úver 6.700 eur. Žalobcovia úverovú zmluvu nechali posúdiť aj ministerským odborom ochrany spotrebiteľa, podľa ktorého zmluva obsahuje množstvo neprijateľných zmluvných podmienok a zmluvu je potrebné hodnotiť ako neplatnú. Koncom roka 2018 sa žalobcovia dostali do finančných problémov spojených so zdravotnými problémami. Z nepochopiteľných dôvodov žalovaný oznámil listom zo dňa 23.08.2018 vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru a pohľadávku vyčísliť vo výške 23.312,81 eur. Spoplatnenie úveru nebolo v zmluve o úvere individuálne dojednané, ide teda o neprijateľnú zmluvnú podmienku. V septembri 2018 žalovaný oznámil začatie výkonu záložného práva. Žalobcom bol doručený znalecký posudok na celkovú hodnotu nehnuteľnosti 21.300 eur, ktorú žalobcovia považujú za výrazne podhodnotenú s úmyslom poškodiť žalobcov. Žalovaný predložil úverové podmienky a sadzobník v nesúlade a v rozpore so zákonom, neskúmal bonitu žalobcov, nepýtal sa na situáciu v rodine, čím zanedbal svoju povinnosť odbornej starostlivosti, čo je považované za nekalú obchodnú praktiku, poskytol úver bez ohľadu na to, aby si overil, či budú žalobcovia schopní ho splácať. Žalobcovia sú presvedčení, že žalovaný voči nim použil

neprijateľné zmluvné podmienky a nečestný postup, čím porušil § 3 ods. 3 zákona o ochrane spotrebiteľa a žalobcovia žiadajú, aby súd tieto podmienky vyhlásil za neprijateľné. Za významný považujú Nález Ústavného súdu SR vydaný vo veci sp. zn. PL. ÚS 16/95 dňa 24.05.1995. Pri takom veľkom počte hrubo nemorálnych zneužívaných zmluvných podmienok, ktoré zakladajú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa nemôže obstať zmluva o úvere ako celok. Absolútna neplatnosť právneho úkonu vzniká priamo zo zákona a pôsobí s ohľadom na to, že je stanovená vo verejnom záujme, od počiatku, bez ohľadu na to, či sa niekto tejto neplatnosti dovoľá. Súd musí z úradnej povinnosti vždy skúmať, či vykonaný právny úkon, s ktorým sú spojené právne následky je alebo nie je absolútny neplatný. V ďalšom texte žaloby odkázali žalobcovia na rozhodnutia Súdneho dvora a poukázali na článok 12 Ústavy SR. Ďalej uviedli, že v danom prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 Občianskeho zákonníka, o žalobu podľa § 137 písm. d/ CSP s tým, že zmluva bola uzatvorená ako zmluva na bývanie, za účelom nadobudnutia nehnuteľnosti a jej rekonštrukcie a osobitným predpisom, ktorý umožňuje žalovať neplatnosť zmluvy je zákon o úveroch na bývanie č 90/2016 Z. z. (pozn. - účinného od 21.03.2016). K žalobe pripojili prvú stranu zmluvy o úvere č. 4507929 4 07, zmluvu o zriadení záložného práva na nehnuteľný majetok uzavretú dňa 10.04.2015 s poukazom na zabezpečenie zaplatenia pohľadávky a jej príslušenstva vzniknutej z úveru poskytnutého na základe zmluvy o úvere zo dňa 10.04.2015, oznámenie žalovaného o začatí výkonu záložného práva zo dňa 05.09.2018, výpis z listu vlastníctva č. 4411 pre kat. úz. Dunajská Streda k bytu č. 23, oznámenie o dobrovoľnej dražbe zo dňa 21.01.2019.

(2) Žalovaný sa k žalobe vyjadril písomne podaním zo dňa 25.04.2019 tým, že navrhol žalobu zamietnuť. Uviedol, že zo žaloby, ktorej inak podstatnou náležitosťou je úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, nie je zrejmé, na základe akých dôvodov majú byť zmluvy neplatné. Žaloba je zhlukom úryvkov z rozhodnutí súdov a odkazov na právne predpisy, ktoré žalobcovia nedávajú do kontextu s konkrétnymi dôvodmi, pre ktoré by mali byť požadované zmluvy určené za neplatné. Z nie príliš zrozumiteľnej žaloby vyplýva, že žalobcovia označujú iba dve konkrétne neprijateľné zmluvné podmienky, a to oprávnenie žalovaného požadovať za spracovanie úveru poplatok a oprávnenie žalovaného požadovať zaplatenie dlhu pred dohodnutou dobou splatnosti v prípade omeškania s plnením splátok žalobcami. Za konkrétne porušenie povinností žalovaného žalobcovia uvádzajú iba údajné neskúmanie bonity žalobcov zo strany žalovaného pred poskytnutím úveru. Tvrdenie žalobcov, že žalovaný im poskytol nižšiu sumu, než bola úverovou zmluvou dohodnutá, keď údajne žalovaný pred poskytnutím finančných prostriedkov odráta od poskytovanej sumy celkovo 490 eur, nie je pravdivé. V zmysle bodu 8.1 zmluvy sa žalobcovia zaviazali žalovanému uhradiť poplatok za spracovanie úveru 1,2% z cieľovej sumy - výšky úveru, teda 280,80 eur, oprávnenie žalovaného požadovať za spracovanie úveru poplatok nemôže byť považované za neprijateľnú zmluvnú podmienku, pričom nie je zrejmé, na základe čoho dospeli žalobcovia k tvrdeniu, že žalovaný účtoval poplatok vo výške 490 eur. V znení § 53 ods. 4 písm. b/ Občianskeho zákonníka sa za neprijateľné zmluvné podmienky považujú podmienky, ktoré požadujú od spotrebiteľa uhradenie plnení, o ktorých spotrebiteľ nebol pred uzavretím zmluvy preukázateľne informovaný. Závazok žalobcov uhradiť poplatok aj spôsob určenie jeho výšky bola riadne v zmluve dohodnutý. Oprávnenie žiadať poplatok za poskytnutie úveru zo strany veriteľa je upravené v § 499 Obchodného zákonníka. Žalovaný poskytol žalobcom úver vo výške 23.400 eur. V čase vyplácania úveru mali žalobcovia voči žalovanému splatný záväzok v podobe poplatku za spracovanie úveru a časť úverových prostriedkov bola použitá na úhradu tohto záväzku, čo nič nemení na skutočnosti, že tieto finančné prostriedky poskytnuté žalobcom zo strany žalovaného boli. Nie je pravdivé ani tvrdenie žalobcov, že celkom žalovanému za úver uhradili už 6.700 eur, k tomuto tvrdeniu žalobcovia nepredložili ani neoznačili žiadny dôkaz. Žalobcovia uhradili žalovanému splátky v celkovej výške 3.552 eur. Požadovanie zaplatenia zostatku dlhu pred dohodnutou dobou splatnosti je zákonom stanovený mechanizmus ochrany veriteľa pred podstatným porušovaním zmluvných povinností dlžníkom. Žalovaný si pred poskytnutím úveru riadne splnil svoje povinnosti preverení bonity žalobcov preskúmaním ich príjmov a preverení existujúcich záväzkov žalobcov v spoločnom registri bankových informácií. V zmysle podanej žaloby je tak nesporné, že medzi žalovaným a žalobcami bola uzavretá úverová zmluva, na základe ktorej žalovaný žalobcom poskytol úver a žalobcovia sa tento úver zaviazali splácať. Nie je sporné, že žalobcovia túto svoju povinnosť porušili a v dôsledku tohto porušenia žalovaný oznámil žalobcom, že využíva svoje právo a žiada o zaplatenie zostatku dlhu pred dohodnutou dobou splatnosti. Nie je ani sporné, že žalovaný oznámil žalobcom s poukazom na nesplnenie svojho splatného dlhu, že začína výkon záložného práva, a to jediným zákonom prípustným spôsobom - predajom predmetu záložného práva dobrovoľnou dražbou. K vyjadreniu žalovaný pripojil potvrdenie zamestnávateľa žalobkyne 1/ o jej príjme, potvrdenie o výške starobného dôchodku žalobcu 2/, výpisy z úverového registra.

(3) Písomným podaním z 03.07.2020 žalobcovia vzali späť žalobu voči žalovanému 2/ žalobu späť. Zároveň navrhli zmenu žaloby tak, že súd určí pohľadávku zo zmluvy o úvere za premlčanú a určí, že záložné právo na (v podaní špecifikovanú nehnuteľnosť) neexistuje.

(4) Podľa § 139 Civilného sporového poriadku (zákon č. 160/2015 Z. z. - CSP) žalobca môže počas konania so súhlasom súdu meniť žalobu.

Podľa § 143 ods. 1 CSP súd nepripustí zmenu žaloby, ak by výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom na konanie o zmenenej žalobe.

Podľa § 151 ods. 1 CSP skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné.

(5) K návrhu na zmenu žaloby súd uzavrel, že doposiaľ predložené dôkazy nemôžu byť podkladom pre konanie o zmenenej žalobe, preto uznesením vyhláseným na pojednávaní konanom dňa 17.05.2021 zmenu žaloby nepripustil.

(6) Lustráciou v príslušnom súdnom registri súd zistil, že na základe žaloby podanej žalovaným dňa 14.04.2021 je vedené konanie voči žalobcom 1/ a 2/ o zaplatenie sumy 23.047,81 eur. Podľa žaloby má ísť o dlh žalobcov po zosplatnení úveru poskytnutom zmluvou o úvere č. 4507929 4 07 zo dňa 10.04.2015. Vec je vedená pod sp. zn. 10Csp/30/2021. Podľa zmluvy o úvere pripojenej k žalobe bol žalovaným poskytnutý medziúver vo výške 23.400 eur, ktorý sa zaviazali splácať v splátkach po 120,58 eur po dobu 30 rokov. Návratnosť úveru bola zabezpečená záložným právom k nehnuteľnosti - bytu. V znení v článku VIII. úverovej zmluvy sa dlžníci zaviazali uhradiť veriteľovi poplatok za spracovanie úveru vo výške 1,2% z cieľovej sumy, ktorý si mal veriteľ zúčtovať pri prvom čerpaní peňažných prostriedkov z úveru tak, že celková suma poukazovaných peňažných prostriedkov úveru bude znížená o výšku poplatku. V článku X. úverovej zmluvy dojednali zmluvné strany právo veriteľa vyhlásiť mimoriadnu splatnosť celého zostatku úveru s príslušenstvom pred dohodnutou lehotou splatnosti okrem iného v prípade, ak je dlžník v omeškaní s platením čo i len jednej splátky stavebného úveru, resp. úrokov z medziúveru po dobu dlhšiu ako 3 mesiace alebo je v omeškaní s platením čo i len jedného vkladu na účet zmluvy o stavebnom sporení po dobu dlhšiu ako 3 mesiace.

(7) Podľa § 137 Civilného sporového poriadku (zákon č. 160/2015 Z. z. - CSP) žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o a) splnení povinnosti, b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu, c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

(8) Žalobcovia sa domáhajú určenia neplatnosti úverovej zmluvy a zmluvy o zriadení záložného práva (v tejto časti svoj nárok nijako v žalobe neodôvodnili) v zmysle cit. § 137 písm. d/ CSP. Právnu skutočnosťou je skutočnosť, s ktorou právna norma spája vznik, zmenu alebo zánik právneho vzťahu. Zmluvy a iné právne úkony, ich existencia, platnosť či neplatnosť, sú právnymi skutočnosťami (§ 2 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Právna úprava Civilného sporového poriadku pripúšťa žalobu na určenie právnej skutočnosti iba za predpokladu, že tak vyplýva z právneho predpisu (najmä z hmotného práva). Neplatnosti zmluvy o úvere sa domáhať nemožno, nakoľko takáto žaloba z osobitného právneho predpisu nevyplýva. S prihliadnutím na vyššie uvedené preto bolo nutné žalobu zamietnuť z dôvodu jej procesnej neprípustnosti, nakoľko nejde o určenie právnej skutočnosti vyplývajúcej z osobitného predpisu. Súd tu však poukazuje na prebiehajúci spor o peňažné plnenie z napadnutej zmluvy, v ktorom konaní sa prejudiciálne posúdi aj platnosť úverovej zmluvy.

(9) Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa ods. 2 ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

(10) Žalovaný ako po procesnej stránke úspešná strana sporu má nárok na náhradu trov voči žalobcom v plnom rozsahu, zo spisu mu však žiadne trovy vzniknuté v konaní nevyplývajú, preto mu nárok k náhrade trov nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Krajský súd v Trnave cestou tunajšieho súdu. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť (§ 365 ods. 1 CSP) len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP). Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).